

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
—ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837—

**Τελετή αναγόρευσης
του καθηγητή Γ. Παυλάκη
σε επίτιμο διδάκτορα
της Ιατρικής Σχολής**

Αθήνα, 08 Νοεμβρίου 2021

Προσφώνηση από τον Πρύτανη Καθηγητή Μ.-Α. Δημόπουλο

Κύριε.....,

Κύριε.....,

Κύριε.....,

Με ιδιαίτερη τιμή υποδεχόμαστε σήμερα εδώ, στην ιστορική Μεγάλη Αίθουσα, μια σημαντική προσωπικότητα που έχει αποφοιτήσει από το Πανεπιστήμιό μας και έχει προσφέρει πολλαπλώς στην Επιστήμη.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με απόφαση της Συγκλήτου και μετά από σχετικές, επίσης, αποφάσεις της Ιατρικής Σχολής και της Σχολής Επιστημών Υγείας, αποδίδοντας την ύψιστη τιμή, ανακηρύσσει Επίτιμο Διδάκτορα της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών τον καθηγητή **Γεώργιο Παυλάκη**, κάτοχο από το 1999 της θέσης του Διευθυντή του Τμήματος Ανθρώπινων Ρετροϊών, της Διεύθυνσης Εμβολίων του Εθνικού Ινστιτούτου για τον Καρκίνο (National Cancer Institute) στο Maryland των ΗΠΑ.

Έχει διατελέσει, επίσης, για έντεκα χρόνια (1988-1999) Διευθυντής του Εργαστηρίου Μοριακής Ιολογίας και Καρκινογένεσης, της Διεύθυνσης Ανθρώπινων Ρετροϊών του ίδιου Ινστιτούτου των ΗΠΑ.

• • •

Ο Γεώργιος Παυλάκης γεννήθηκε στο Θησείο το 1951 και μεγάλωσε στην Αθήνα. Ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές του σπουδές στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου μας το 1976, κατά τη διάρκεια των οποίων έλαβε υποτροφία από το Εθνικό Ίδρυμα Υποτροφιών για τα έτη 1969-1974.

Στη συνέχεια μετέβη στις ΗΠΑ όπου έλαβε τη διδακτορική του διατριβή από το Πανεπιστήμιο Syracuse της Νέας Υόρκης και εργάστηκε στο Τμήμα Βιοχημείας του του Εθνικού Ινστιτούτου για τον Καρκίνο στο Maryland των ΗΠΑ από το 1980-1984. Από το 1984-1988 ήταν κύριος ερευνητής στο Εργαστήριο Μοριακών Μηχανισμών της Καρκινογένεσης στο ίδιο Ίδρυμα στο οποίο εργάζεται με αξιοσημείωτη επιτυχία και συνέπεια μέχρι σήμερα.

Ο κος Παυλάκης πιστώνεται με την πρώτη παραγωγή ώριμων ανθρώπινων ορμονών στα κύτταρα των θηλαστικών με ανασυνδυασμένη τεχνολογία DNA, ένα επίτευγμα που οδήγησε σε μία από τις πρώτες εγκρίσεις και την εμπορική παραγωγή ανθρώπινης αυξητικής ορμόνης.

Συνεχίζει σήμερα αυτό το έργο με την ανάπτυξη νέων μεθόδων παραγωγής κυτταροκινών και την κλινική εφαρμογή της ετεροδιμερούς IL-15, μιας κυτταροκίνης που αναπτύχθηκε από το εργαστήριό του και επί του παρόντος βρίσκεται σε διεθνείς κλινικές δοκιμές για ανοσοθεραπεία καρκίνου και χρόνιων ιογενών λοιμώξεων. Η πλέον πρόσφατη δημοσίευση της ομάδας του, πριν λίγες ημέρες, στο έγκριτο διεθνές περιοδικό *Journal for Immunotherapy of Cancer*, είναι η πρωτοποριακή μελέτη φάσης I της μονοθεραπείας με ανασυνδυασμένο ετεροδιμερές αγωνιστή

της IL-15 σε ασθενείς με ανεγχείρητο ή μεταστατικό καρκίνο, στην οποία πιστεύω θα αναφερθεί κατά την παρουσίασή του.

Το έργο του κ. Παυλάκη έχει ωφελήσει σημαντικά τον τομέα της ιολογίας. Στις πρώτες ημέρες της επιδημίας HIV, μελέτησε τη μοριακή βιολογία, τη γενετική και τη στρατηγική έκφρασης του HIV, ανακαλύπτοντας σημαντικές λειτουργίες των ρυθμιστικών παραγόντων Tat και Rev. Περιέγραψε τον πρώτο μεταγραφικό ενεργοποιητή στους ογκογόνους retroιούς, τη πρωτεΐνη Tax του HTLV-I και τον πρώτο μετα-μεταγραφικό ρυθμιστικό παράγοντα που ελέγχει την εξαγωγή mRNA από το πυρήνα, την πρωτεΐνη Rev του HIV-1. Οι μελέτες του έχουν δώσει νέες γνώσεις σχετικά με τη βιολογία αρκετών ιών και έχουν βοηθήσει στην ανάπτυξη διαγνωστικών και θεραπευτικών διαδικασιών. Ήταν ο πρώτος που ανέπτυξε βιοδοκιμές βασισμένες στη μετουσίωση που χρησιμοποιούνται εκτενώς στο εργαστήριο για την ανίχνευση ιών και για πολλούς άλλους σκοπούς. Επιπλέον, ο κος Παυλάκης ανέπτυξε και τα πρώτα συστήματα διπλής επισήμανσης ζωντανών κυττάρων με διαφορετικά χρώματα GFP.

Μια σημαντική συμβολή του Γεώργιου Παυλάκη είναι η ανάπτυξη μεθόδων βελτιστοποίησης κωδικού RNA, που χρησιμοποιούνται ευρέως στη βιοτεχνολογία, τα

πρωτόκολλα γονιδιακής θεραπείας και τα εμβόλια. Όλα τα εμβόλια που χρησιμοποιούν αδενοϊούς, και πολλά, αν όχι όλα, τα εμβόλια νουκλεινικού οξέος χρησιμοποιούν αυτή την τεχνολογία. Απέδειξε ότι ένα σημαντικό βήμα στην ρύθμιση της γονιδιακής έκφρασης, δηλ. αυτό της παραγωγής, μεταφοράς και έκφρασης του mRNA, μπορεί να επηρεαστεί από την αλλαγή της ακολουθίας στην κωδικοποίηση του mRNA.

Ο κος Παυλάκης και η ομάδα του χρησιμοποιώντας αυτή την τεχνολογία, ανέπτυξε υποψήφια εμβόλια DNA για τον ιό HIV και έδειξε ότι αυτά παρέχουν ισχυρή και μακροχρόνια ανοσία στον άνθρωπο. Οι τεχνολογίες που εφηύρε ενσωματώνονται σε εμβόλια που χρησιμοποιούνται σήμερα από πολλά εκατομμύρια ανθρώπους, όπως και στα εμβόλια έναντι του SARS-CoV-2. Επίσης, συν-εφηύρε μερικά από τα πρώτα σκευάσματα λιπιδίων για in vivo παράδοση νουκλεϊνικών οξέων που προχώρησαν σε κλινικές δοκιμές.

Στο επίπεδο της πρόσφατης πανδημίας, από την αρχή ο Γεώργιος Παυλάκης και το εργαστήριό του μελετούν το επίπεδο της χυμικής και κυτταρικής ανοσίας μετά από νόσηση και εμβολιασμό. Το Πανεπιστήμιό μας και εγώ προσωπικά νοιώθω εξαιρετικά περήφανος που έχουμε συνεργαστεί στο επίπεδο της πανδημίας σε πολλαπλά ερευνητικά πεδία

με την ομάδα του Γεωργίου Παυλάκη. Η συνεργασία μας αυτή έχει οδηγήσει σε 10 δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά υψηλού κύρους τον τελευταίο χρόνο. Τον ευχαριστώ θερμά από καρδιάς για τη συνεργασία αυτή.

Το ερευνητικό έργο του κου Παυλάκη περιγράφεται σε περισσότερες από 270 πρωτότυπες δημοσιεύσεις και σε περισσότερες από 70 αμερικανικές και διεθνείς πατέντες που έχουν αδειοδοτηθεί σε περισσότερες από 30 φαρμακευτικές και βιοτεχνολογικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των Novartis, Wyeth, Merck, Pfizer, και Sigma.

Ο Γεώργιος Παυλάκης έχει εκπαιδεύσει περισσότερους από εκατό νέους επιστήμονες που υπηρετούν σε κομβικές ακαδημαϊκές και ερευνητικές θέσεις στις ΗΠΑ και σε όλο τον κόσμο. Περιλαμβάνουν Προέδρους Τμημάτων, Κοσμήτορες Ιατρικής Σχολής, Καθηγητές σε αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια και Διευθυντές Ερευνητικών Ιδρυμάτων, ιδρυτές και επιστημονικούς διευθυντές φαρμακευτικών εταιρειών.

Αν και με μια τόσο λαμπρή ερευνητική πορεία τα βραβεία και οι διακρίσεις μπορεί να φαίνονται ως ένα φυσικό επακόλουθο, οφείλουμε να σημειώσουμε ότι ο Γεώργιος Παυλάκης έχει τιμηθεί με πάρα πολλά σημαντικά διεθνή βραβεία, ενώ λαμβάνει συνεχώς τα τελευταία 20 χρόνια το Βραβείο της Ομοσπονδιακής Μεταφοράς

Τεχνολογίας (Federal Technology Transfer Awards) των ΗΠΑ.

Κυρίες και κύριοι,

Αν και ο Γεώργιος Παυλάκης θα μπορούσε να συνεχίσει να κινείται στον Επιστημονικό του χώρο με την ασφάλεια που μπορεί να αισθάνεται κανείς όπου τυγχάνει σχεδόν καθολικής αναγνώρισης και αποδοχής, εντούτοις τολμά να παρεμβαίνει με άρθρα του στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, ασκώντας κριτική στην επιστημονική, κοινωνική και πολιτική ζωή της Ελλάδας, ιδιαίτερα την εποχή της πανδημίας της COVID-19.

Χρησιμοποιώντας γλώσσα αιχμηρή, αλλά πάντα με ισχυρή τεκμηρίωση, δείγμα του υψηλού επιστημονικού του υπόβαθρου, και με θαυμαστή οικονομία στα γλωσσικά μέσα, ο Γεώργιος Παυλάκης συμβουλεύει για το τι πρέπει να γίνει στη χώρα μας αλλά και δεν διστάζει να καυτηριάσει όλα τα κακώς κείμενα στο επίπεδο της πανδημίας που συμβαίνουν στην πατρίδα μας.

• • •

Τέλος, επιτρέψτε μου, μια ακόμα αναφορά στην προσωπικότητα και την προσφορά του Γιώργου Παυλάκη με αφορμή τη συμμετοχή του στην εξέγερση του Πολυτεχνείου, μια αναφορά με τα λόγια του ίδιου του Παυλάκη, **μια αναφορά που θα μπορούσε από έναν άνθρωπο με την πορεία και το έργο του Παυλάκη να είναι και ένα μήνυμα κυρίως προς τους νέους και τις νέες σήμερα, σχεδόν 50 χρόνια μετά.**

Έλεγε, λοιπόν ο Παυλάκης:

Η παρανομία με έμαθε πολλά πράγματα, όμορφα κι άσχημα, χρήσιμα και πικρά. Γνώρισα καλές και κακές πλευρές των ανθρώπων, κρεμώντας τις μέρες μου από μικροπράγματα. Και τα υπόγεια νήματα εξακολούθησαν να μας συνδέουν με τρόπους απρόβλεπτους. Μου είπαν την ιστορία ενός γείτονα, παλιού ελασίτη καπετάνιου, που πήρε μήνυμα από την οργάνωσή του να με κρύψει και με περίμενε για καιρό. Δεν του είχα μιλήσει για χρόνια, δεν ήξερα καν ποιος είναι.

Η Μεταπολίτευση ήρθε σαν λύτρωση. Για μια στιγμή πιστέψαμε στη δύναμή μας, αλλά το πολυδιασπασμένο και ανοργάνωτο λαϊκό κίνημα δεν μπόρεσε ακόμα να προσφέρει σοβαρές εναλλακτικές λύσεις. Και στις μέρες των κοσμοϊστορικών αλλαγών που έτυχε να ζούμε, την ανετοιμότητά μας μπορεί να την πληρώσουμε πολύ ακριβά.

Το Πολυτεχνείο για μένα είναι ό,τι καλύτερο θυμάμαι στη ζωή μου, ό,τι καλύτερο έζησα και γεύτηκα, μια στιγμή ανάτασης και ηρωισμού, που ξέπλυνε εκατομμύρια σοφών μα άψυχων γονικών συμβουλών. Εσύ θα σώσεις τον κόσμο; Ναι, εγώ, εμείς, το θέλουμε και το μπορούμε, για μια ώρα, για μια στιγμή, αδιάφορο, όσο μπορούμε, πριν νοιαστούμε για το γάλα του μωρού, πριν αποκτήσουμε θέση για να μας φοβίζει. Τους νικήσαμε γιατί τους αψηφήσαμε.

Το Πολυτεχνείο ήταν η θυσία του καθαρού, που το έθνος των εργολάβων, των δωσιλόγων, των προσκυνημένων, των υπάκουων υπαλλήλων, των αδιάφορων, των μισθοφόρων και των πονηρών μεταπρατών έκανε στο βωμό της ιστορίας του. Ήταν

η δικαίωση αυτών που έχασαν τον Εμφύλιο και η συγχώρεση αυτών που τον κέρδισαν. Ήταν η ανακούφιση ενός λαού που καμάρωσε τα παιδιά του να παίρνουν τη ρεβάνς από το χάρο και τη λήθη. Ήταν η αυγή μιας νέας εποχής, που αναδύθηκε βαμμένη με το αίμα του Πολυτεχνείου και της Κύπρου.

Και οι ήρωες; Ακούω να μιλάνε γι' αυτούς και είμαι περήφανος που παίξαμε τους ρόλους τους. Μια φορά στα τόσα χρόνια νομίζω ότι είμαι λίγο καλύτερος ή μεγαλόψυχος, γιατί θυμάμαι πως άγγιξα τους ίδιους τοίχους που αγγίζανε και έζησα να τρίβω τα χέρια μου.

• • •

Αξιότιμε κύριε Παυλάκη,

Κύριε Συνάδελφε, Αγαπητέ Γιώργο,

Η Ακαδημαϊκή κοινότητα του αρχαιότερου Πανεπιστημίου της Χώρας, του πρώτου ελληνόφωνου Πανεπιστημίου στον κόσμο, του Εθνικού και

Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, είναι ευτυχής που σας υποδέχεται και σας καλωσορίζει στους κόλπους της και πάλι.

Σας απευθύνουμε θερμές ευχές για υγεία και συνέχιση του έργου σας, έργου που, είμαστε βέβαιοι, θα οδηγήσει σε πολλαπλασιαστικά οφέλη για την Ιατρική Επιστήμη. Έργου που τιμά τη χώρα μας διεθνώς.

Η παρουσία σας και η αναγόρευσή σας, σήμερα εδώ, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, που συμπληρώνει αυτή τη χρονιά 184 χρόνια αδιάλειπτης λειτουργίας και προσφοράς, είναι εξόχως συμβολική για εμάς, τιμώντας ένα άξιο τέκνο του Αθήνησι, την ίδια αυτή στιγμή που η συντριπτική πλειονότητα των καθηγητών, των νέων ερευνητών και των φοιτητών μας είναι στα Αμφιθέατρα και τα Εργαστήρια και τις Κλινικές, υπό αντίξοες πράγματι συνθήκες, αλλά με πίστη, αγάπη και πάθος για την Επιστήμη.

Γι' αυτό και η σημερινή αναγόρευσή σας σε Επίτιμο Διδάκτορα αποτελεί και ένα μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας για τη Χώρα και κυρίως για τους νέους μας.

Αγαπητέ Γιώργο, είμαστε σίγουροι ότι από σήμερα, όντας και πάλι μέλος του ΕΚΠΑ, θα μας βοηθήσετε ακόμα περισσότερο.

• • •

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.